

## » INSTYTUT STEROWANIA I SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

### > Seminarium: *Wybrane problemy inżynierii biomedycznej*, 16 listopada 2012, Zielona Góra

16 listopada 2012 r. odbędzie się seminarium pt.: *Wybrane problemy inżynierii biomedycznej*, organizowane przez Komisję Cybernetyki Technicznej Oddziału PAN w Poznaniu, przy współudziale oddziału Control Systems Society Polskiej Sekcji IEEE, Sekcji Systemów Inteligentnych Komitetu Automatyki i Robotyki PAN, a także Instytutu Sterowania i Systemów Informatycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. Seminarium odbędzie się w sali E, w budynku przy ulicy Ogrodowej 3b. Dodatkowe informacje o udziale można uzyskać pod numerami telefonu tel.: 683282506, faks: 683284751 oraz drogą elektroniczną informacji udziela Agnieszka Rożewska: e-mail: a.rozewska@issi.uz.zgora.pl, a także na stronie internetowej ISSI: [http://www.issi.uz.zgora.pl/seminarium\\_PIB](http://www.issi.uz.zgora.pl/seminarium_PIB).

#### Program seminarium

9.00 Otwarcie - *Józef Korbicz*

Część I: Przewodniczący - *Dariusz Uciński*

9.15 - 9.45

*Iteracyjne statystyczne metody rekonstrukcyjne w tomografii komputerowej* Robert Cierniak - Politechnika Częstochowska, Katedra Inżynierii Komputerowej

9.45 - 10.15

*Polskie Sztuczne Serce - modelowanie, sterowanie, monitorowanie i diagnostyka* Michał Syfert, Paweł Wnuk - Politechnika Warszawska, Wydział Mechatroniki

10.15 - 10.45

*Komputerowa diagnostyka raka piersi na podstawie analizy mikroskopowych obrazów biopsji cienkoigłowej* Marek Kowal, Paweł Filipczuk - Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Sterowania i Systemów Informatycznych

10.45 - 11.15

*Wykorzystanie mechanizmów wnioskujących ontologii dziedzinowej do ustalenia kategorii BI-RADS - zmian nowotworowych piersi* Rafał Zawisła - Politechnika Łódzka, Instytut Automatyki

Część II Przewodniczący - *Józef Korbicz*

11.45 - 12.15

*Spersonalizowany rekord pacjenta w chirurgii małoinwazyjnej jamy brzusznej* Jan Juszczyk, Ewa Piętka - Politechnika Śląska, Katedra Informatyki i Aparatury Medycznej

12.15 - 12.45

*Wielokierunkowe podejście do problemu rozpoznawania i opisu układu przestrzennego blaszek miażdżycowych w obrazowaniu w angiotomografii komputerowej* Tomasz Markiewicz - Politechnika Warszawska, Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Systemów Informatyczno-Pomiarowych/Wojskowy Instytut Medyczny, Zakład Patomorfologii; Mirosław Dziekiewicz, Marek Maruszyński - Wojskowy Instytut Medyczny, Klinika Chirurgii Naczyniowej i Endowaskularnej; Romana Bogusławska-Walecka - Wojskowy Instytut Medyczny, Zakład Radiologii Lekarskiej; Wojciech Kozłowski - Wojskowy Instytut Medyczny, Zakład Patomorfologii

12.45 - 13.15

*Analiza jąder komórkowych rozmazów Papanicolaou z wykorzystaniem estymatorów wymiaru fraktalnego* Przemysław Mazurek, Dorota Oszutowska-Mazurek - Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Katedra Przetwarzania Sygnałów i Inżynierii Multimedialnej

13.15-13.45

*Mikroskopowe stanowisko do śledzenia nicieni (C. elegans) do zastosowań w badaniach neurobiologicznych* P. Kaczmarek, M. Kowalski, R. Kabaciński - Politechnika Poznańska, Instytut Automatyki i Inżynierii Informatycznej; R. Sobkowiak - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Biologii; M. Matuszak, K. Tranbowicz - absolwenci Politechniki Poznańskiej.

Marek Sawerwain

## > WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

### » INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

#### > KONFERENCJA

*Nowy regionalizm? Badawczy rekonesans i zarys perspektyw (11-12 października 2012 r.)*

W dniach 11-12 października 2012 r. w kampusie B Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się konferencja naukowa pt.: *Nowy regionalizm? Badawczy rekonesans i zarys perspektyw*. Jej organizatorem była Pracownia Badań nad Literaturą Regionalną Instytutu Filologii Polskiej UZ, Komitet Nauk o Literaturze PAN oraz Instytut Sławistyki Uniwersytetu w Poczdamie. Przedsięwzięciu patronował Janusz Kubicki, Prezydent Miasta Zielona Góra, Polska Akademia Nauk oraz Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

W konferencji wzięli udział badacze reprezentujący najważniejsze ośrodki akademickie w Polsce – przedstawiciele środowisk naukowych Szczecina, Poznań, Wrocławia, Krakowa, Katowic, Słupska, Gdańska, Opola, Olsztyna, Gorzowa i Białegostoku. Na konferencję przybyli także przedstawiciele niemieckich ośrodków – Uniwersytetu w Tybindze oraz Uniwersytetu w Poczdamie. Dzięki nim spotkanie miało charakter międzynarodowy, a badania dotyczące literatury regionalnej zostały wzbogacone o refleksje na temat polsko-niemieckiego pogranicza.

Referaty otwierające konferencję dotyczyły metodologii badań literatury regionalnej. Wykład prof. Zbigniewa Chojnowskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego poruszał kwestie skutecznych perspektyw badawczych w odniesieniu do literaturoznawstwa regionalnego. Wskazywał na blokadę metodologiczną spowodowaną regresem i odwórstwem lokalnej literatury. Regionalizm, zauważa badacz, wywołuje skojarzenia z folklorem, skansenem, wiejskością i peryferyjnością i jako taki nie istnieje w powszechnej świadomości literaturoznawczej. Należałoby, postuluje Chojnowski, przewartościować samo pojęcie regionalizmu, a następnie dążyć do zmiany świadomości badawczej, gdyż czysty regionalizm, podobnie



jak uniwersalizm jest w literaturze niemożliwy. Można pisać lokalnie, ale myśleć powinno się globalnie lub uniwersalnie. Wykład prof. Małgorzaty Mikołajczak z Uniwersytetu Zielonogórskiego omawiał sytuację dyskursu regionalistycznego we współczesnym literaturoznawstwie. Badaczka pytała o status, poetykę i sposób istnienia literaturoznawstwa regionalistycznego, a wśród pytań otwierających jej rozważania znalazło się to podstawowe: czy dyskurs regionalny w ogóle istnieje? A także bardziej szczegółowe: czy wobec twierdzącej odpowiedzi na pierwsze z pytań, badacze tworzą coś nowego, czy jedynie reaktują i modyfikują poglądy i metodologię już istniejącą? Badaczka wyróżniła dwie odmiany badań regionalistycznych: „inregionalną” i „exregionalną”, wskazała też pięć cech dyskursu regionalistycznego: zaangażowanie, terytorializację, socjologizację, konfrontacyjność oraz etnografizację.

Druga część obrad poświęcona była zagadnieniu pogranicza polsko-niemieckiego. Jako pierwsza zabrała głos prof. Magdalena Marszałek z Uniwersytetu w Poczdamie, która w referacie pt.: *Projekt „regionalizmu posttraumatycznego”*, czyli o miejscach pamięci inaczej niż *Pierre Nora* wyszła od metafory palimpsestu. Nadanie niemieckim miastom i miejscom nowej, polskiej tożsamości w odczuciu badaczki jest właśnie jak owo „nadpisywanie” nowej treści czy znaczeń na starym, już trochę przyblakłym tekście. Badaczka nawiązała do teorii traumy, rozumianej tu jako podświadomy powrót do niewyraźnych w słowach doświadczeń (zapachów, smaków, odczuć), które tworzą „atmosferę miejsca”. Właśnie jako scena dla pamięci traumatycznej postrzegana jest Polska, a w szczególności „tereny odzyskane”, które dla wielu rodzin niemieckich są „ziemiami utraconymi”. Kolejny z prelegentów, dr Arkadiusz Kalin z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. odwoływał się do pedagogiki pogranicza, socjologii pogranicza, psychologii pogranicza i w końcu literatury pogranicza. Dowodził, że teorie, które możemy zebrać pod zbiorczym hasłem „pogranicze” należałoby odnosić nie do terytorium, będącego punktem styczności dwóch państw, ale ogólnie do miejsca zetknięcia się różnych poglądów i postaw. Jak zauważył Kalin, literatura pogranicza to nieustanne mitologizowanie rzeczywistości oraz tworzenie nowej, lokalnej mitologii tożsamej z daną społecznością. Stąd nieustannie powracające motywy Ziemi Odzyskanych, Ziemi Piastowskich, domu, rodziny, korzeni, powrotu do źródła. Obrady w tej

części konferencji zamknął referat pt.: *Czy jest możliwa polifonia pamięci w literackich badaniach regionalnych? Na przykładzie pogranicza polsko-niemieckiego* wygłoszony przez dr Elżbietę Rybicką z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Termin „polifonia pamięci”, zaczerpnięty z badań Roberta Traby, uzupełniony został przez badaczkę terminem „pamięć protetyczna”, oznaczającym typ pamięci tworzącej porozumienie między pokoleniami, ale też poszczególnymi narodami. Odzyskiwanie pamięci historycznej, a przez to własnej tożsamości pierwotnej odbywa się, jak zauważa Rybicka, głównie dzięki ludziom młodym, którzy są zafascynowani historią i kulturą swojego regionu. Dzięki temu spontanicznie powstają zespoły ludowe czy koła dbające o zachowanie dialektów i gwar. Tym samym pogranicza stają się terenem „burzenia murów” i nie mają one wymiaru ekskluzywnego, lecz są miejscem wymiany doświadczeń przy jednoczesnej walce o zachowanie własnej odrębności i autonomii wobec wpływów z zewnątrz, zza granicy.

Popołudniowe referaty wygłoszone pierwszego dnia konferencji miały charakter bardziej szczegółowy i poświęcone były w całości zagadnieniom szeroko pojmowanego Śląska, w szczególności obszarowi, który dziś określany jest mianem Górnego Śląska. Prof. Elżbieta Dutka z Uniwersytetu Śląskiego mówiła o *Doświadczeniu regionu (na przykładzie literatury o Śląsku)*, a w swoich rozważaniach oparta się na twórczości Stefana Szymbuty, wspomnieniach Jarostawa Iwaszkiewicza oraz na pracach naukowych prof. Aleksandra Nawareckiego. Szczególnie we wspomnieniach Iwaszkiewicza badaczka dostrzega coś, co nazywa „estetyzacją przestrzeni”; powolnym dostrzeganiem piękna tego odkrywanego na nowo regionu.

Kolejny referat, *Historia rodzimego piśmiennictwa na Górnym Śląsku w perspektywie kulturowej* autorstwa prof. Krystyny Kossakowskiej-Jarosz z Uniwersytetu Opolskiego, poświęcony był problemowi śląskiej tożsamości. Badaczka zauważyła, że brakuje ogólnych opracowań i pewnego syntetycznego zebrania wiedzy na temat literatury Śląska. Istnieje za to wiele bardzo szczegółowych i elementarnych badań w tej materii. Wskazała na potrzebę zmiany myślenia i nastawienia wobec „brzydkiego Śląska”, które umożliwią odkrycie jego „oryginalnego i specyficznego piękna”. Dr Wojciech Browarny z Uniwersytetu Wrocławskiego w referacie „*Ślązaczanie*” Śląska. *O przemianach narracji tożsamości regionalnej* odszedł od lingwistycznego wymiaru „ślązaczania”, a posłużył się



FOT. Z WYDZIAŁU

tym terminem dla określenia budowania nowej tożsamości Śląska. Podkreślił, że ten wielki, uprzemysłowiony obszar coraz częściej jawi się jako obszar niewykorzystanego potencjału na drodze do gospodarczej potęgi. Ostatnie dwa referaty, prof. Ewy Kraskowskiej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz mgr. Marka Mikołajca z Uniwersytetu Śląskiego, poświęcone były wyobraźni poetyckiej Mariana Jachimowicza oraz psychopolitycznemu potencjałowi przedwojennej literatury śląskiej.

Drugi dzień konferencji został zdominowany przez regiony Podlasia i Kaszub. W pierwszej części obrad głos zabrali badacze z Uniwersytetu w Białymstoku. Prof. Elżbieta Konończuk w wykładzie pt.: *Podlaskie narracje lokalne: od realizmu socjologicznego do realizmu magicznego* przywołała szereg autorów i dzieł traktujących o terenach Podlasia, a wśród nich znaleźli się: Edward Redliński, Michał Androsiuk, Jan Kamiński oraz Ignacy Karpowicz. W pisarstwie wymienionych autorów widać doskonale doświadczenia przemian społecznych, które się dokonały po transformacji ustrojowej. Małe narracje czy też narracje lokalne, minireportaże są mocno osadzone w rzeczywistości problemów peryferyjnych. Białystok w tych obrazach jawi się nieodmiennie jako hybryda miejsko-wiejska, usytuowana w podlaskim tyglu przemian społecznych. Kolejna prelegentka, prof. Elżbieta Dąbrowicz w referacie *„Ziemia przechodów”*. *Migracje i kultury lokalne w piśmiennictwie polskim (XIX-XXI w.)*. *Ekskurs* oparta się na tekście *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831* Maurycyego Mochnackiego. Tytułowa „ziemia przechodów” to obszar nietrwący, zmienny, przechodni, nieustannie tkwiący w rzeczywistości rozbiorowej. Nie jest to ziemia dziedziczona z ojca na syna, lecz obszar, który nieustannie jest zawłaszczany i przeobrażany pod kątem napływających osadników. Przez to właśnie ziemia ta i ludzie na niej pomieszkujący, są wyjątkowo podatni na przyswajanie nowych idei. Swoje rozważania doktor Dąbrowicz zakończyła cytatem z książki *Rola literatury polskiej* Bronisława Chlebowskiego: „Dobre teksty pisze się nie tam, gdzie się urodziło, lecz tam, gdzie nas zaniosta”. Problem pogranicza i miasta granicznego Białegostoku powrócił w referacie dr Danuty Zawadzkiej pod tytułem *„Rafa” regionu. O przemianach pamięci w literaturze pogranicza polsko-białoruskiego*. Rozważania te osnute były na kanwie twórczości pisarza i eseisty piszącego w języku polskim i białoruskim, Sokrata Janowicza *Białoruś, Białoruś*. W ujęciu pisarza Białystok ma oblicze miasta z kompleksem kolonialnym, które szybko i agresywnie się rozbudowuje, wchłaniając we własne struktury mniejsze ośrodki. Jednocześnie miasto to przynależy do obszaru najbardziej zmitologizowanego - Litwy Mickiewiczowskiej. Z niego to młodzi żacy udawali się na Uniwersytet Wileński. Ciekawą perspektywę patrzenia na literaturę białostocką, ale też i szeroko rozumianą literaturę pogranicza wprowadziła w swoim odczycie pod tytułem *„Prowincja” i „centrum” jako kategorie interpretacji i kryteria wartościowania białostockiego piśmiennictwa (przed i po przelomie 1989 roku)* dr Katarzyna Sawicka-Mierzyńska. Wyszła ona wniosek, że w badaniu literatury pogranicza czy danego regionu nieustannie pojawia się odniesienie do „centrum” - Warszawy. Prowincjonalność nieodmiennie zaś ewokuje skojarzenia z czymś gorszym, negatywnym, zaściankowym, poślednim.

W części dotyczącej literatury i tożsamości kaszubskiej referaty wygłosili prof. Daniel Kalinowski (*Literatura kaszubska a badania postkolonialne*) oraz dr Adela Kuik-Ka-

linowska (*Perspektywa antropologiczna w opisie literatury kaszubskiej*). Badacze zarysowali dzieje badań nad językiem i literaturą Kaszubów, odwołali się do takich autorów jak Florian Ceynowa czy Gottlieb Lorek. Zwrócili też uwagę na podwójną tożsamość dzisiejszych mieszkańców tego obszaru - polsko-kaszubską. W piśmiennictwie kaszubskim prym wiodą takie wartości, jak: dom, ziemia, woda, kamień. Jak zauważa Kuik-Kalinowska „tarczyna” (ojcowizna) ciągle znajduje się w centrum zainteresowania kaszubskiej poezji i prozy, a popularnością cieszą się podania i legendy często nawiązujące do religijnego kultu starożytnych Słowian. Z przedmówcami korespondował referat prof. Krzysztofa Zajasa z Uniwersytetu Jagiellońskiego, zatytułowany *Polsko-inflancka tożsamość niemożliwa*. Badacz zwrócił uwagę na rozdwojenie tożsamości Inflantczyków, o którym pisał już Gustaw Manteuffel. Rozdwojenie to jest jednak nierozzerwalnie związane z obszarem, który określamy „pogranicznym” - wszystko na nim musi być przypisane do jednej z dwóch kategorii: „nasze” lub „obce”.

Trzeci blok referatów poświęcony został zagadnieniom dotyczącym poszczególnych regionów. Dr Renata Makarska z Uniwersytetu Tübingen w referacie pt.: *Polsko-czeskie pogranicza kulturowe po 1989 roku* zaprezentowała fragmenty komiksu *Złote góry* oraz omówiła funkcjonowanie społeczności lokalnych na wspomnianym w tytule obszarze. Dr Katarzyna Taborska z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. dokonała rekonesansu opracowań tematycznych w zakresie wybranego piśmiennictwa lat czterdziestych XX wieku dotyczącego nowego pogranicza polsko-niemieckiego. Na temat wilkowsko-kieleckiego regionalizmu w poezji Kaśki spod Łysicy mówiła prof. Katarzyna Węgorowska z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Swoje rozważania badaczka rozpoczęła cytatem z twórczości świętokrzyskiej poetki: *„Kocham swoje wioski, bom się w nich rodziła...”*. Katarzyna Zaborowska, bo tak brzmi właściwe imię i nazwisko poetki, zaczęła układać wiersze w wieku piętnastu lat. Nikt ich wówczas nie zapisywał, w pamięci zostały jedynie fragmenty wierszy z dzieciństwa. Do literatury poetka przeszła dzięki poszukiwaniom gwaroznawczym dr Wandy Pomianowskiej, która zapisała i pomogła upowszechnić wiersze Kaśki spod Łysicy.

Drugi dzień obrad zamknęły referaty doktorantek Uniwersytetu Zielonogórskiego: Kamili Gieby (*Od antygermańskiego przedmurza do pomostu ku Europie. O ewolucji postaw Polaków wobec niemieckiego dziedzictwa kulturowego w dyskursie regionalnym pogranicza polsko-niemieckiego*) oraz Mariki Sobczak (*Lubuski dyskurs regionalistyczny wobec tematu niemieckiego*). Te dwa ostatnie referaty są dowodem na to, że literatura regionalna znajduje się już w polu zainteresowań młodych badaczy i niewątpliwie studia nad nią znajdują z czasem licznych kontynuatorów.

Niemniej owocne od referatów okazały się dyskusje towarzyszące konferencyjnym obradom. Już na początku obrad dr Magdalena Steciąg (Uniwersytet Zielonogórski) podważyła zasadność sztywnej i jednolitej tożsamości. Zauważyła, że region to w zasadzie miejsce bez granic, a umowne granice województw czy nawet państw często nie odzwierciedlają tożsamości lokalnej społeczności ich zamieszkujących. Prof. Ewa Kraskowska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) natomiast zwróciła uwagę słuchaczy na status badacza literatury regionalnej. Przywołując postacie Brunona Schulza, Tomasza Manna czy Jamesa Joyce’a dowodziła, że trudno byłoby wskazać twórców, którzy w większym lub mniejszym stopniu nie

uchodziliby za regionalistów. Tym samym pisanie o ściśle określonym regionie może być w istocie „wyskoczną” do literatury uniwersalnej. W ocenie, czy coś jest regionalne czy też nie, kluczowa wydaje się rola i postrzeganie danego dzieła przez odbiorcę. Od strony językoznawczej problem regionalizmu i regionalności skomentowała prof. Marzanna Uździcka (Uniwersytet Zielonogórski). Dostrzegła ona w terminologii literaturoznawstwa regionalnego chaos i swoistą „wieżę Babel”, wyraziła jednak nadzieję, że jest to jedynie „chaos przedstworzeniowy”. Cenne były także głosy prof. Daniela Kalinowskiego oraz mgr. Marka Mikołajca, którzy pytali o zasadność prowadzenia badań regionalnych. Literatura regionalna bowiem nie istnieje w szerszej świadomości literackich odbiorców. W dyskusji jak refren powracało zagadnienie pogranicza, peryferyjności oraz centrum, a także kolonialności, postkolonialności, postzależności i zależności. To niewątpliwy znak dla zgromadzonych badaczy, iż może warto byłoby właśnie pod tym kątem sprofilować regionalistyczne badania.

Zielonogórskie spotkanie otworzyło cały szereg pytań i ukazało wielość problemów, które w kolejnych latach będą przedmiotem badań międzyregionalnego zespołu literaturoznawców. Najbliższe spotkanie zespołu odbędzie się w czerwcu przyszłego roku, podczas konferencji pod hasłem *Geografia wyobrażona regionu*.

Maciej Lindmajer

## » INSTYTUT FILOZOFII



Lilianna Kiejzik, *Kobiety w filozofii. Filozofowie o kobietach - eseje subiektywne*, Zielona Góra 2012

Bieżący rok jest wyjątkowy dla prof. Lilianny Kiejzik, szefującej Instytutowi Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wydarzenie główne stanowi nominacja profesorska, otrzymana z rąk prezydenta RP, ale równolegle toczy się prozaiczne życie naukowe, a na tym polu prof. Kiejzik pochwalić się może redakcją dwóch książek - *Aleksy Łosiew, czyli rzecz o tytanizmie XX wieku* (dla wydawnictwa Scholar), oraz *Polskie badania filozofii rosyjskiej, część druga* (dla IFiS PAN), a także pozycją, przy której chce się na chwilę zatrzymać, o charakterze monograficznym: *Kobiety w filozofii. Filozofowie o kobietach - eseje subiektywne* (Oficyna Wydawnicza UZ). Ta książka, której zręby powstawały w ramach zajęć seminaryjnych, niewątpliwie zwraca na siebie uwagę. Tytułem i tematem. Niewiele jest na rynku pozycji traktujących o kobietach w filozofii, bo i niewiele zna historia filozofujących zawodowo kobiet. Ten stan rzeczy jest jednak racjonalnie wytłumaczalny, wszak sferę kultury zwaną filozofią zdominowali mężczyźni. Te proporcje odzwierciedla spis treści. Większość z czterdziestu jeden tekstów mówi o kobietach

jako inspiratorkach wielkich myślicieli, o ich roli kształtującej osoby oraz koncepcje filozoficzne. Mniejszość dotyczy rzeczywistych twórczyń, jakie zjawily się na arenie dziejów. Twórczyń w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym (np. działaczek feministycznych). Lilianna Kiejzik poświęca szkice m.in. Hypatii z Aleksandrii, Annie Conway, Helenie Bławatskiej czy Julii Kristevej, dowodząc, że kobiety nie są „ewolucyjnymi maruderami, ciągnącymi się w ogonie gatunku ludzkiego”. Spis treści odzwierciedla również walkę kobiet o podmiotowość. Największa liczba filozofujących kobiet pojawia się w czasach nam współczesnych, aż w jednym z listów Karol Marks musiał przyznać: „każdy, kto zna historię, wie, że wielkie przemiany społeczne nie są możliwe bez fermentu wnoszonego przez kobiety”. Słowa Marksa, choć zwierają wydzwięk pozytywny, to jednak, jak stwierdza L. Kiejzik, nie wykorzystały w mężczyznach mizoginii. Autorka w swoich esejach podejmuje próbę rozstrzygnięcia, czy wirus mizoginii jest mężczyznom wrodzony. Czytelnik śledząc losy kobiet w historii dziejów i myśli, losy kochanek i żon wielkich filozofów, ma okazję wyrobić sobie własny sąd w tej kwestii.

jaCU

## > Inauguracja spotkań Zielonogórskiego Konwersatorium Filozoficznego w nowym roku akademickim

23 października br. rozpoczęta została kolejna seria wykładów popularyzatorskich z filozofii, organizowanych przez Oddział Zielonogórski Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz Instytut Filozofii UZ. Pierwszym prelegentem był pracownik Instytutu, dr Tomasz Mróz, który zaprezentował wykład pt.: *Platon W. Witwickiego. Od literackiej genezy do radiowej adaptacji*. Władysław Witwicki był najwybitniejszym polskim tłumaczem dialogów Platona i nietawo byłoby dzisiaj znaleźć czytelnika, który swojej lektury dialogów nie rozpoczynałby od przekładów Witwickiego. Weszły one na stałe do kulturalnego obiegu tak głęboko, że są wciąż wznawiane, mimo że pierwszy z nich - *Uczta* - ukazał się drukiem już ponad sto lat temu. Czytelnik Platona, przebiegający wzrokiem po kartach tytułowych polskich wydań dialogów, zazwyczaj odnotowuje nazwisko tłumacza, dłużej się jednak przy nim nie zatrzymuje, aby jak najszybciej dotrzeć do tekstu najwybitniejszego z uczniów Sokratesa. Dr Mróz podjął się zadania przybliżenia słuchaczom trwającego przez pół wieku związku Witwickiego z Platonem.

Zachęcony przez Leopolda Staffa Witwicki zajął się u progu XX w. przekładami dialogów, które wcześniej czytał w języku greckim podczas nauki gimnazjalnej i później, podczas pobytu naukowego w Niemczech. W okresie Dwudziestolecia kolejne przekładane przez niego dialogi ukazywały się rokrocznie, wzbudzając entuzjazm wdzięcznych czytelników, niekiedy krytykę drobiazgowych filologów, a dość często również niechęć krytykowanych przezeń środowisk kościelnych czy współczesnych filozofów.

Popularność dialogów Platona była tym większa, że kilkakrotnie stawały się podstawą radiowych adaptacji, które były przedmiotem żywiłowej recepcji słuchaczy reprezentujących różne środowiska. Należeli do nich profesorowie uniwersyteccy, którzy organizowali spotkania seminaryjne, podczas których słuchano i kompetentnie dyskutowano nad audycjami, ale byli i tacy słuchacze,

którzy nie mieli wcześniej pojęcia o istnieniu Platona.

Wykład dr. Mroza, oparty na tekstach drukowanych i archiwaliach, prezentujący nieznanne wcześniej aspekty twórczości Witwickiego i recepcji Platona w polskiej kulturze, wzbudził dyskusję dotyczącą radiowej formy popularyzacji filozofii, przydatności podręczników i przekładów w nauczaniu historii filozofii, itd.

Dodać trzeba, że kolejne, planowane na obecny rok, spotkania ZKF zapowiadają się jeszcze bardziej interesująco.

Tomasz Turowski

### IX Polski Zjazd Filozoficzny

W dniach 17-21 września 2012 r. w Wiśle odbył się IX Polski Zjazd Filozoficzny, w którym wzięła udział liczna reprezentacja Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego. W czasie pięciu dni w 24. sekcjach tematycznych, 5. podsekcjach i 5. sympozjach specjalnych uczestniczyło 685. naukowców, gości honorowych oraz studentów z całej Polski i zagranicy. Szczególnym zainteresowaniem uczestników Zjazdu cieszyły się dyskusje panelowe dotyczące aktualnych problemów współczesnej polityki, gospodarki i edukacji. Dyskusje te toczyły się m.in. w sekcjach: *Etyka i biznes*; *Filozofia a rynek pracy*; *Filozofia, polityka, religia* (moderator J. Żakowski); *Polityczność i postdemokracja* (uczestnik B. Wildstein); *Zrównoważony rozwój - filozofia, etyka, polityka*.

Podczas jednej z dyskusji padła teza, że transformacja europejskiego (w tym i polskiego) szkolnictwa wyższego zmierza do przekształcenia go w system zawodowego szkolnictwa wyższego, nastawionego na praktykę i użyteczność z nikłym udziałem akademickiej humanistyki. Budzi to obawy o przyszłość narodowej kultury, której przeciwieństwem humanistyka jest w znacznej części nośnikiem i rdzeniem.

Pracownicy Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego byli aktywnymi uczestnikami IX Polskiego Zjazdu Filozoficznego i większość ich referatów zostanie opublikowana w periodyku naukowym *Przegląd Filozoficzny*.

Nasi filozofowie występowali w następujących sekcjach:  
Sekcja *Dydaktyki filozofii*:

> dr Paweł Walczak: „Rozmowa sokratejska”: założenia, przebieg, praktyka

Sekcja *Etyka*:

> dr Joanna Dudek „Swoi” i „obcy” wobec zasad moralnych

Sekcja *Filozofia kultury*:

> prof. Roman Sapeńko: *Reklama jako fenomen transkulturowy*

Sekcja *Filozofia przyrody*:

> prof. Kazimierz Jodkowski: *O zasadniczej nierozstrzygalności sporu ewolucjonizm-kreacjonizm*

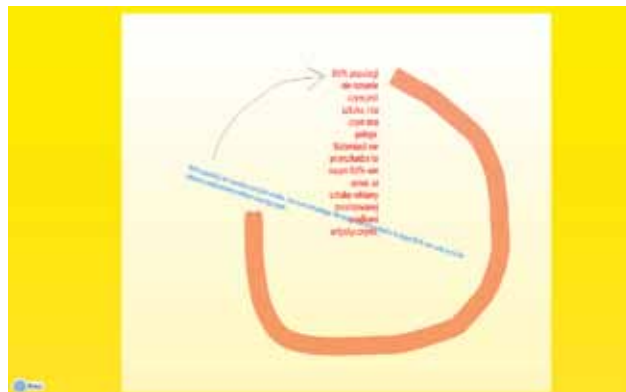
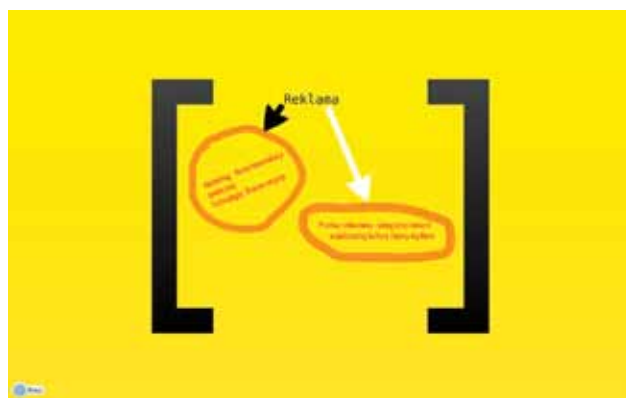
> dr Piotr Bylica: *Teistyczny naturalizm o specjalnym działaniu Boga w przyrodniczych procesach indeterministycznych*

Sekcja *Historii filozofii polskiej*:

> prof. Stefan Konstańczak: *Tadeusza Czeżowskiego koncepcja etyki naukowej*

> dr Tomasz Mróz: *Recepcja Platona w Polsce 1800-1950. Próba syntezy*

Zjazdy polskich filozofów odbywają się od 1923 r., ale



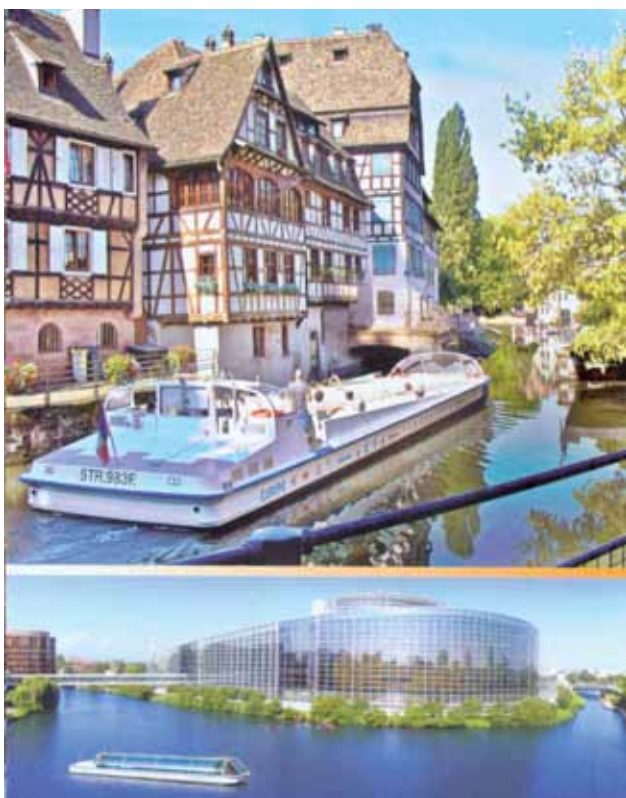
dopiero od 2004 r. udało się wypracować tradycję 4-letniej cykliczności. Ostatni przedwojenny zjazd odbył się w 1936 r. w Krakowie, a pierwszy powojenny dopiero w 1977 r. w Lublinie.

Roman Sapeńko

## >> INSTYTUT POLITOLOGII

### > Wizyta profesora Hładkiewicza w Strasbourgu

W dniach 22-24 października br. prof. Wiesław Hładkiewicz był uczestnikiem wyjazdu studyjnego do Parlamentu Europejskiego w Strasbourgu. Delegacja została przyjęta przez prof. Bogusława Liberadzkiego, pracownika naszej uczelni. Uczestnicy wyjazdu wzięli udział w sesji plenarnej P.E. dotyczącej budżetu Unii. Referował go komisarz do spraw budżetu Janusz Lewandowski. W debacie brali udział m.in. przewodniczący Unii Europejskiej Herman von Rompuy, przewodniczący P. E. Martin Schulz oraz ko-



misarz U.E. Manuel Barroso. Profesor Wiesław Hładkiewicz dłużej zatrzymał się przy tablicy pamiątkowej poświęconej wybitnemu mediewiście i politykowi prof. Bronisławowi Geremkowi. Warto również nadmienić, iż siedziba Parlamentu Europejskiego w Strasbourgu mieści się obok siedziby Rady Europy.

Tomasz Mikiera

## WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ I ŚRODOWISKA

### Nowa specjalizacja - audytor bezpieczeństwa ruchu drogowego jako efekt współpracy Instytutu Budownictwa z Bauhaus Universität Weimar

Uniwersytet Zielonogórski realizuje swoje zadania w zakresie innowacyjności i odpowiada na ciągle zmieniające się zapotrzebowanie gospodarki. Takie wyzwania podjął też Zakład Dróg i Mostów w Instytucie Budownictwa uruchamiając studia podyplomowe *Nowoczesne Bezpieczne Drogi - audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego*. Absolwenci tych studiów po spełnieniu wymagań określonych w ustawie o drogach publicznych (Dz.U. z dn. 30.04.2012r. poz.472) mogą uzyskać certyfikat audytora bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jest to nowy zawód stwarzający perspektywy dla absolwentów z wykształceniem budownictwo drogowe, inżynieria ruchu drogowego, transport.

1. Audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego.  
Problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego (brd)

jest dziś w Polsce bardzo aktualna - co roku ginie w wypadkach drogowych w kraju ok. 5000 osób. Najczęściej spotykanym modelem analizy brd jest układ czynników człowiek-pojazd-droga (C-P-D) odpowiedzialnych za powstanie wypadku. W układzie tym każdemu z trzech czynników przypisuje się określony statystycznie udział jaki ten czynnik wnosi do wypadku. Udział czynnika „droga” wg danych dostępnych w literaturze wynosi 3-33%. Oznacza to, że w Polsce ok. 1650 osób rocznie może tracić życie na drogach z powodu złego stanu infrastruktury drogowej. Niezależnie od przyjmowanych programów poprawy brd, zarówno w Unii Europejskiej jak i w kraju, decydujące są działania bezpośrednio związane z rozpoznaniem przyczyn powstawania wypadków drogowych oraz ich likwidacja na podstawie analizy między innymi zagadnień technicznych dotyczących przyjętych rozwiązań projektowych, oznakowania poziomego i pionowego oraz innych urządzeń brd, warunków widoczności, rodzaju i stanu nawierzchni drogowej, odwodnienia powierzchniowego oraz możliwości występowania pogorszonej przyczepności nawierzchni w różnych okresach, skuteczność segregacji rodzajowej ruchu oraz szeroko rozumianych zagadnień planistycznych odpowiadających za hierarchizację sieci drogowej w analizowanym obszarze. Działania te prowadzone są wg ustalonych procedur zwanych audytem bezpieczeństwa ruchu drogowego wykorzystujących między innymi techniki inżynierii ruchu drogowego, zasady budowy dróg i ich wyposażania.

### 2. Wprowadzenie audytu brd w Polsce.

Od listopada 2008 r. w Unii Europejskiej obowiązuje Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/96/WE w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej. Dla budownictwa drogowego jest to dokument rewolucyjny, który wdraża wszystkie wcześniejsze i niezobowiązujące unijne plany i założenia zmierzające do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w krajach UE. Dyrektywa, która między innymi wymaga od państw członkowskich przeprowadzanie oceny wpływu na bezpieczeństwo ruchu drogowego. W pierwszym okresie obowiązywania nazwano ją „ludzką dyrektywą” w nawiązaniu do wcześniej wdrożonej już w 1979 r. i surowo egzekwowanej, „ptasiej dyrektywy” dotyczącej oddziaływania inwestycji w tym głównie drogowych na przyrodę ożywioną, w tym głównie ptactwo. Polska w kwietniu 2012 r. wypełniła zalecenia Dyrektywy i dokonała jej implementacji do swojego systemu prawnego poprzez nowelizację ustawy o drogach publicznych. Tym aktem zarządcy dróg krajowych są zobowiązani do przeprowadzania oceny oddziaływania na brd, którego głównym elementem jest audyt brd podobnie jak robią to inne kraje europejskie na podstawie unijnego i spójnego z nim od roku 2012 prawa krajowego. Wg Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej ocena oddziaływania na brd staje się, analogicznie jak obowiązująca ocena oddziaływania inwestycji na środowisko, obowiązkową procedurą w przypadku ubiegania się inwestorów o dotacje unijne na budowę infrastruktury drogowej.

### 3. Szkolenie audytorów bezpieczeństwa ruchu drogowego na Uniwersytecie Zielonogórskim

Dla realizacji zadań w zakresie oceny brd zgodnie z ustawą o drogach publicznych MTBiGM we wrześniu 2012 r. wydał Rozporządzenie w sprawie szkoleń, zakre-